Uitvoerings- en Handhavingsstrategie Omgevingsrecht

2026-2031

Gemeente Woensdrecht

Inhoudsopgave

Inleiding & Leeswijzer 4
Hoofdstuk 1 Beleidscyclus & Omgevingsanalyse 5
1.1. VTH Beleidscyclus 5
1.2. Evaluatie VTH-Beleidscyclus 5
1.3. Omgevingsanalyse 5
1.3.1. Omgevingskenmerken en Omgevingsvisie 5
1.3.2. Toekomstvisie 2050 6
1.3.3. Het College-werkprogramma 2026-2030 6
1.4. Ontwikkelingen 7
1.4.1. Juridische Ontwikkelingen 7
1.4.2. Maatschappelijke ontwikkelingen 7
1.4.3. Organisatorische ontwikkelingen 7
Hoofdstuk 2 Risicoanalyse en prioritering 9
Hoofdstuk 3 Missie, visie en doelstellingen 11
3.1. Missie & Visie omgevingsrecht 11
3.2. Doelstellingen 11
Hoofdstuk 4 Strategieën en werkprocessen 15
4.1. Preventiestrategie 15
4.1.1. Communicatie 15
4.1.2. Participatie 15
4.1.3. Samenwerken 15
4.1.4. Maatschappelijke controle 15
4.2. Vergunningenstrategie 16
4.2.1. Werkproces 16
4.2.2. Toetsingskader 16
4.2.3. Samenwerking 17
4.2.4. BIBOB 17
4.3. Toezichtstrategie 17
4.3.1. Programmatisch Toezicht 17
4.3.2. Toezicht onder de Wet kwaliteitsborging 18
4.3.3. Toezicht op milieubelastende activiteiten 18
4.3.4. Integrale samenwerking 18
4.3.5. Controle op illegale activiteiten 18
4.3.6. Controle op eenmalige activiteit 18
4.3.7. Controle op monumenten en cultureel erfgoed 18

4.3.8. Opleveringscontrole 19
4.3.9. Meldingen van inwoners, bedrijven en andere overheden 19
4.4. Handhavingsstrategie 19
4.4.1. Verzoek tot handhaving 20
4.5. Gedoogstrategie 20
4.6. Samenhang strategieën 20
4.7. Werkprocessen 20
4.7.1. Procescriteria 20
4.7.2. Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden 21
4.7.3. Werkprocessen 21
Hoofdstuk 5 Borging en uitvoering 22
5.1. Financiële Middelen 22
5.2. Personele Capaciteit 22
5.3. Samenwerkingspartners 22
5.3.1. Samenwerking met andere gemeenten 22
5.3.2. Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB) 23
5.3.3. Brandweer Midden- en West-Brabant 23
5.3.4. Politie en Openbaar Ministerie 23
5.3.5. Waterschap Brabantse Delta en Waterschap Scheldestromen 23
5.3.6. Monumentale toetsing 23
5.3.7. Bouwkundige toetsing 23
5.3.8. Archeologische toetsing 23
5.4. Calamiteiten en bereikbaarheid buiten kantooruren 24
Hoofdstuk 6 Evaluatie 25
6.1. Uitvoeringsprogramma 25
6.2. Evaluatierapportage 25

Bijlage:
LHSO

Inleiding & Leeswijzer

Voor u ligt de Uitvoerings- en Handhavingsstrategie Omgevingswet (hierna U&HS) van de gemeente Woensdrecht voor de periode van eind 2026 tot en met 2031. Deze strategie schetst de kaders waarbinnen de gemeente uitvoering geeft aan de vergunning-, toezichts- en handhavingstaken binnen het omgevingsrecht. In deze U&HS is het overgrote deel van de milieutaken niet meegenomen, weliswaar is de gemeente bevoegd gezag in deze, maar deze taken zijn uitbesteed aan de Omgevingsdienst Midden- en West - Brabant (hierna OMWB).
Deze U&HS is tot stand gekomen door afstemming met zowel interne, als externe partijen en is vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders (B&W).

Dit document bevat geen inhoudelijke wetgeving, milieunormen of toetsingskaders zelf; het bepaalt enkel de wijze en intensiteit van de uitvoering en interventies.

Wat staat er niet in de U&HS?

- Inhoudelijke wet- en regelgeving; de strategie toetst hier slechts aan.
- Geen taken buiten de fysieke leefomgeving, zoals leerplicht, sociale wetgeving, bijstand of de bevolkingsadministratie.
- Strak omlijnde handhavingskaders: De interventieladder of het stappenplan voor handhaving is een afwegingskader en geen harde, onbuigbare beslisboom
- Operationele personeelsplannen: Geen volledige personeelsbudgetten of gedetailleerde capaciteits-berekeningen per fte

De U&HS maakt inzichtelijk welke keuzes de gemeente maakt, welke prioriteiten worden gesteld en hoe beschikbare capaciteit en middelen worden ingezet de komende jaren. Daarnaast vormt de U&HS de basis voor het jaarlijks opstellen van het uitvoeringsprogramma en de evaluatierapportage.

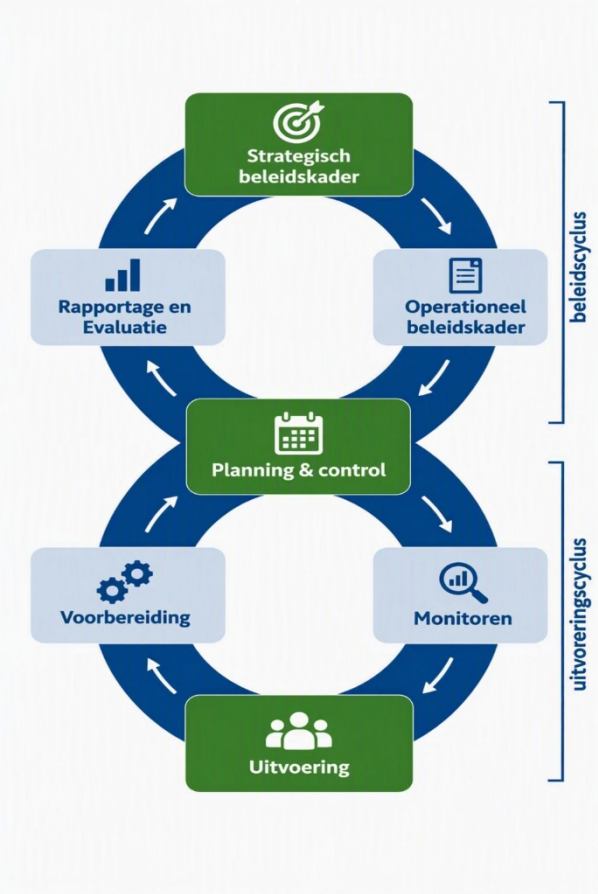
In het kader van deze U&HS is opnieuw gekeken naar de eerder uitgevoerde risicoanalyse voor het domein van Vergunningen, Toezicht & Handhaving in het omgevingsrecht. Op basis hiervan zijn prioriteiten vastgesteld, omdat niet alle taken met dezelfde intensiteit en urgentie kunnen worden uitgevoerd (afhankelijk van capaciteit en financiën).

Met deze Uitvoerings- en Handhavingsstrategie beschikt de gemeente Woensdrecht over een samenhangend, transparant en uitvoerbaar kader voor de uitvoering van de VTH-taken voor het omgevingsrecht in de periode tot 2031.

Hoofdstuk 1 Beleidscyclus & Omgevingsanalyse

1.1. VTH Beleidscyclus

Door de invoering van de Omgevingswet is de regelgeving met betrekking tot de VTH-cyclus opgenomen in artikel 13.5 en 13.6 van het Omgevingsbesluit. Hierin staat beschreven aan welke eisen het overheidsorgaan (in dit geval de gemeente) moet voldoen om te komen tot een volwaardige beleidscyclus. Het opstellen van de U&HS is een voortdurend en cyclisch proces. Op basis van artikel 13.8 van het Omgevingsbesluit moet de U&HS jaarlijks worden uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma, waarin staat welke activiteiten het komende jaar zullen worden uitgevoerd.
Daarnaast moet jaarlijks verantwoording worden afgelegd over de uitvoering van het programma en de mate waarin het heeft bijgedragen aan het behalen van de doelstellingen in een evaluatierapportage (zoals gesteld in artikel 13.11 van het Omgevingsbesluit). De procescriteria vormen zo twee cycli: een meerjarige, beleidsvormende (strategische) cyclus en een jaarlijkse, uitvoerende (operationele) cyclus. Het uitvoeringsprogramma bevindt zich op het kruispunt van deze twee cycli. In de beleidsvormende cyclus worden de kaders voor het uitvoeringsprogramma vastgesteld. Dit geheel van cycli staat ook bekend als de “Big-8”.

1.2. Evaluatie VTH-Beleidscyclus

De beleidscyclus van de afgelopen jaren is doorlopend geëvalueerd, zowel intern- als extern (door het interbestuurlijk toezicht (IBT) van de provincie Noord-Brabant). Dit heeft geleid tot het eerder actualiseren van de Uitvoerings- en Handhavingsstrategie, om een aantal zeer gewenste verbeterpunten mee te nemen.
De gevraagde verbeterpunten zijn onder andere het concretiseren van de doelstellingen van de gemeente, zodat deze beter meetbaar en controleerbaar worden. Maar ook een goed uitgewerkte risicoanalyse, heldere en leesbare Uitvoerings- en Handhavingsstrategie, met bijbehorende strategieën zijn gewenst.

1.3. Omgevingsanalyse

1.3.1. Omgevingskenmerken en Omgevingsvisie

De gemeente Woensdrecht is gelegen in het uiterste zuidwesten van de provincie Noord-Brabant. Op de grens met de provincies Zeeland en Antwerpen (BE), is het een echte “grensgemeente”. Met omliggende gemeenten zoals Bergen op Zoom, Roosendaal en Reimerswaal in Nederland, maar ook Essen, Kalmthout, Kapellen, Stabroek en Antwerpen in België werken we samen aan de uitdagingen van nu en in de toekomst.

Onze gemeente kent vijf dorpen: Putte, Huijbergen, Ossendrecht (inclusief buurtschap Calfven), Hoogerheide en Woensdrecht. De dorpen staan bekend om hun prettige schaal en dorpse sfeer. De kwaliteit van de leefomgeving is goed te noemen, zowel binnen de dorpen als in het buitengebied met de Brabantse Wal en de Kalmthoutse Heide.
Ontmoetingsmogelijkheden, zowel fysiek als via het actieve verenigingsleven, versterken de kwaliteit van het leven in de dorpen. Het gebrek aan stedelijke voorzieningen in de gemeente zelf wordt opgevangen binnen de regio met steden als Bergen op Zoom, Roosendaal en Antwerpen (BE) in de nabijheid.

Met ongeveer 22.500 inwoners bestaat Woensdrecht voor 10% uit bebouwd gebied, inclusief bedrijventerreinen, voor 30% uit polderlandschap en 60% uit natuurgebied. In het noordelijk deel van de gemeente bevindt zich de militaire vliegbasis Woensdrecht, met het bedrijventerrein Aviolanda (Hive Aerospace), gericht op onderhoud en innovatie in de vliegtuigindustrie. Aviolanda en de vliegbasis vormen samen een bedrijvencluster op Europees niveau rondom (het onderhoud van) vliegtuigen, drones en composiettechniek.

Het beboste gebied is vrijwel volledig aangewezen als Natura 2000-gebied, waardoor ontwikkelingen al snel stikstofdepositie veroorzaken; dit beperkt de mogelijkheden voor woningbouw en ontwikkelingen van bijvoorbeeld scholen en andere gebouwen voor de gemeenschap.

Op 2 februari 2023 heeft de gemeenteraad de huidige Omgevingsvisie vastgesteld. In deze visie zijn verschillende thema’s uitgewerkt. Er is voor de huidige visie geen Milieu Effect Rapportage doorlopen en milieuthema’s zijn onvoldoende belegd. Dit is onder andere aanleiding voor herijking van de visie in 2027. Mogelijk heeft deze herijking gevolgen voor deze U&HS. Indien hier sprake van is, dan zal deze ook worden geactualiseerd op onderdelen.

De thema's waarop de Omgevingsvisie is gebaseerd, zijn:
- Sterke Dorpen
- Brabantse Wal
- Bedrijven en Maintenance
- De Polders
- Grenzen en Verbindingen

1.3.2. Toekomstvisie 2050

De gemeente Woensdrecht heeft een toekomstvisie 2050 vastgesteld. Met deze toekomstvisie wil de gemeente zorgen voor een binding met alle partijen. In de visie kijken we naar bekende en gewenste ontwikkelingen.
De toekomstvisie is uitgewerkt aan de hand van 4 bouwstenen:
- Bouwen aan bestaan
- Ruimte vraagt ruimte
- Parels benutten
- Verbonden samenleving

1.3.3. Het College-werkprogramma 2026-2030

Het college richt zich de komende jaren voor het Omgevingsrecht onder andere op de volgende onderdelen:
- Het herijken van de Omgevingsvisie.
- Werken aan een omgevingsplan nieuwe stijl, wat gereed is in 2029.
- Werken aan de transitie van het stedelijk én landelijk gebied.

Wat gaat de gemeente hiervoor doen?

- We richten een programmatische aanpak Omgevingswet in, met een kernteam dat de samenhang tussen de verschillende onderdelen bewaakt en de verdere implementatie coördineert.
- We werken binnen de woon- en centrumgebieden in samenhang aan de herijking van de omgevingsvisie en de ontwikkeling van omgevingsprogramma's.
- We richten een beleidshuis in waarin duidelijk wordt hoe strategische ambities, beleidskaders, programma's, uitvoering en regelgeving zich tot elkaar verhouden.
- We borgen kennis en expertise over de Omgevingswet zoveel mogelijk binnen de eigen organisatie en ontwikkelen een gezamenlijke werkwijze voor de beleidscyclus

1.4. Ontwikkelingen

1.4.1. Juridische Ontwikkelingen

Omgevingswet & Omgevingsplan

In 2024 is de Omgevingswet van kracht geworden. Daaraan gekoppeld zit de ontwikkeling van het omgevingsplan voor gemeenten. De gemeente Woensdrecht werkt aan een volledig omgevingsplan, dat gereed moet zijn in 2029. De 1e thematische wijziging van het omgevingsplan wordt op 17 december 2026 aangeboden aan de gemeenteraad. De komende jaren wordt er ingezet op verdere ontwikkeling van het Omgevingsplan.

1.4.2. Maatschappelijke ontwikkelingen

Stikstofbeleid

Een van de grootste uitdagingen voor de gemeente Woensdrecht is momenteel toch wel het stikstofbeleid van de landelijke overheid. Het beperkt de gemeente in het ontwikkelen van woonwijken, maar ook de (ver)bouw van scholen en andere voorzieningen kan maar beperkt plaatsvinden. Hiermee komt er een extra druk op de woningmarkt en andere ontwikkelingen in de gemeente.

Permanente bewoning van recreatiewoningen

In juli 2026 heeft het kabinet het plan voor een algemene landelijke wet ingetrokken en in plaats daarvan de gemeenten verantwoordelijk gesteld voor lokaal maatwerk (Kamerbrief d.d. 3 juli 2026 inzake permanente bewoning van recreatiewoningen). Vanuit het Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening wordt gewerkt aan een landelijk handelingskader, wat gemeenten moet helpen bij de afwegingen. Dit kader wordt eind 2026 verwacht. Handhaving blijft mogelijk in situaties waarin sprake is van ernstige overlast, onveiligheid of criminele activiteiten.

1.4.3. Organisatorische ontwikkelingen

Het team RO-VTH wordt volop ontwikkeld om beter aan te sluiten bij de ontwikkelingen op zowel het gebied van het omgevingsrecht als Openbare Orde en Veiligheid. Er wordt geïnvesteerd in (nieuwe) medewerkers om ervoor te zorgen dat de gemeente zo goed mogelijk haar taken kan uitvoeren. Om dit beter te faciliteren wordt er in 2027 geïnvesteerd in de doorontwikkeling en uitbreiding van CLO (vergunningen programma).

Kwaliteitscriteria

Een van de doelstellingen voor het bundelen van omgevingsrechtregels in de Omgevingswet is om de dienstverlening door overheden te verbeteren. Het realiseren van de verbeter- en maatschappelijke doelen van de Omgevingswet is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de overheden. Het vraagt om een goede en uniforme borging van de uitvoeringskwaliteit.

De gemeente Woensdrecht hecht grote waarde aan een goede kwaliteit. Er gelden kwaliteitscriteria voor VTH. De criteria voor de kritische massa (deskundigheid en ervaring) zijn verplicht voor VTH-taken van het basistakenpakket van de omgevingsdiensten. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Interprovinciaal Overleg (IPO) hebben hiertoe een modelverordening "uitvoering en handhaving omgevingsrecht" opgesteld. Voor de overige VTH-taken geldt er een zorgplicht. Artikel 18.20 van de Omgevingswet beschrijft een zorgplicht voor in principe alle VTH-taken van het bevoegd gezag. Het artikel laat open hoe dit wordt ingevuld. Artikel 18.23 van de Omgevingswet gaat over de taken die onder het basistakenpakket vallen. Hiervoor geldt dat het kwaliteitsniveau via een verordening moet vastliggen. Omdat deze taken verplicht zijn ondergebracht bij omgevingsdiensten, moeten ook zij afspraken maken over de formulering van de kwaliteitscriteria.

De VTH-kwaliteitscriteria maken inzichtelijk welke kwaliteit burgers, bedrijven en instellingen mogen verwachten bij de uitvoering of de invulling van de taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Dit geldt ook voor overheden onderling en opdrachtgevers.

Minimaal één keer per jaar vindt een evaluatie plaats van de kwaliteitscriteria, deze wordt meegenomen in de evaluatierapportage.

De gemeente Woensdrecht heeft de ambitie om aan de kwaliteitscriteria te voldoen. De gemeente is echter realistisch genoeg om te beseffen dat voor een gemeente van deze omvang het onhaalbaar is om op alle vakgebieden medewerkers in dienst te hebben die volledig voldoen aan de gevraagde eisen en competenties. Het streven is wel om bij de ontwikkeling van teams en medewerkers de kwaliteitscriteria onderdeel te laten zijn hiervan.

Het volgen van beschikbare landelijk afgesproken strategieën is in de kwaliteitscriteria opgenomen. De gemeente Woensdrecht conformeert zich hieraan.

Hoofdstuk 2 Risicoanalyse en prioritering

Een risicoanalyse is een overzicht van bekende of potentiële risico's die de leefomgeving in brede zin kunnen beïnvloeden. Een risicoanalyse is een methode waarbij nader benoemde risico's worden bepaald door de kans dat een dreiging (op de thema's in de relevante regels) zich voordoet te combineren met de gevolgen daarvan; een wat technische benadering: risico = kans x negatief effect.

De gemeente heeft voor de fysieke leefomgeving (omgevingsrecht) middels een risicoanalyse bepaald waar de grootste gevaren liggen de komende jaren.
De fysieke leefomgeving gaat vooral over aspecten van de bebouwde omgeving: het bouwen van woningen, de constructieve veiligheid, de brandveiligheid, de omgeving waar gebouwd wordt (de juiste bestemming) en de overige toetsingscriteria. Voor de toezichthouders geldt dit zowel voor de nieuwbouw als de bestaande bouw. In de formule risico = kans x effect zijn de effecten fysieke veiligheid, gezondheid, bestuurlijk imago, duurzaamheid en leefbaarheid gebruikt.

Voor de gemeente is onderstaande prioritering tot stand gekomen. Onder de tabel volgt een korte toelichting per thema/taak.

Thema/Taak	Toelichting	Risico
Illegale bouwactiviteiten	Bouwwerken zonder vergunning	Hoog
Constructieve veiligheid gebouwen	Instortingsgevaar en gebreken	Middel
Brandveiligheid	Onvoldoende naleving brandveiligheids eisen	Middel
Monumenten	Aantasting beschermde monumenten	Middel
Strijdig gebruik	Gebruik van perceel/gebouw in strijd met Omgevingsplan	Middel
Asbest	Aanwezigheid of onjuiste verwijdering	Laag
Verlies cultureel erfgoed	Verlies erfgoedwaarden	Laag
Aantasting archeologische waarden	Beschadiging archeologisch erfgoed	Laag

Risico hoog
Illegale bouwactiviteiten
Bouwen, verbouwen of gebruiken in strijd met geldende regels of zonder de vereiste vergunning. In een gemeente met verschillende woonkernen, buitengebied, bedrijvigheid en waardevolle landschappen kunnen illegale bouwwerken niet alleen ruimtelijke gevolgen hebben, maar ook gevolgen voor veiligheid en omgevingskwaliteit. De Omgevingsvisie maakt duidelijk dat nieuwe initiatieven worden afgewogen tegen deelgebieden en omgevingswaarden. Tijdig constateren voorkomt dat illegale situaties langdurig bestaan en vervolgens moeilijker te herstellen zijn.

Risico middel
Constructieve veiligheid gebouwen
Bouwen of verbouwen kan leiden tot onvoldoende constructieve veiligheid. Hoewel de kans op een ernstig incident beperkt is, kan het effect zeer groot zijn.

Brandveiligheid
Gebouwen worden zodanig gebruikt of gewijzigd dat onvoldoende wordt voldaan aan brandveiligheidseisen. Het effect kan groot zijn wanneer veel mensen in één gebouw verblijven. Binnen de risicoanalyse is brandveiligheid daarom vooral een veiligheids- en gezondheidsrisico. Extra aandacht ligt voor de hand bij bijvoorbeeld huisvestingslocaties en gewijzigd gebruik van bestaande gebouwen.

Monumenten
Het bijzondere bij dit risico is de mogelijke onomkeerbaarheid. Een illegale verbouwing, sloop of verwijdering van historische onderdelen kan niet altijd worden hersteld. Daarom zijn monumenten afzonderlijk opgenomen in de risicoanalyse, zodat deze als afzonderlijk toezichtobject worden behandeld, los van reguliere illegale bouw.

Strijdig gebruik
Toezicht op strijdig gebruik is belangrijk omdat dergelijke situaties vaak langere tijd kunnen voortbestaan en dat kan gevolgen hebben voor de leefbaarheid, veiligheid, gezondheid en handhaafbaarheid van een situatie. Bij illegaal bouwen gaat het om de fysieke ingreep, terwijl bij strijdig gebruik een gebouw op zichzelf rechtmatig kan zijn, maar de activiteit of functie die daarin plaatsvindt niet is toegestaan.

Risico laag
Asbest
Dit is in de risicoanalyse sterk gekoppeld aan gezondheid en veiligheid. Asbest wordt bij sloop of verbouwing onjuist verwijderd en/of afgevoerd. Voor risico gestuurd toezicht ligt de nadruk vooral bij sloopwerkzaamheden en situaties waarin illegaal wordt gesloopt.

Verlies cultureel erfgoed
Aantasting of verlies van cultuurhistorische waardevolle elementen en structuren. Dit risico is breder dan monumenten. Niet iedere cultuurhistorische waarde hoeft immers één beschermd gebouw te zijn. Dit betekent dat bij ruimtelijke ingrepen niet alleen naar het bouwwerk, maar ook naar de omgevingskwaliteit moet worden gekeken. Omgevingskwaliteit is een expliciet onderdeel van de Omgevingsvisie.

Archeologische waarden
Graaf- en bouwwerkzaamheden veroorzaken onomkeerbare beschadiging of vernietiging van archeologische waarden. Net als bij monumenten is het belangrijkste argument de onomkeerbaarheid van het effect. Nadat een vindplaats door grondwerk is verstoord, kan handhaving achteraf, de oorspronkelijke waarde niet meer volledig herstellen. Daarom past hier relatief veel nadruk op preventieve toetsing aan het omgevingsplan en toezicht tijdens werkzaamheden.

2.1 Organisatorische Risico's

Onvoldoende Toezicht & Handhaving
Dit is een overkoepelend VTH-risico. Als de toezichtcapaciteit onvoldoende aansluit bij de belangrijkste thema's, neemt het risico bij vrijwel alle andere onderwerpen toe. Daarnaast gaan ook steeds meer regels van andere verordeningen (zoals APV, standplaatsen, enz.) over naar het omgevingsplan. Daardoor ontstaat er nog meer druk op de toezichtcapaciteit in het omgevingsrecht. Het omzetten van vergunningplicht naar algemene regels, houdt in dat er toezicht gehouden moet worden op de algemene regels. Een deel van de toegenomen werklast in de afgelopen jaren, komt door een groeiend aantal meldingen van inwoners over onderlinge hinder, leefbaarheidskwesties en burengeschillen. De behandeling van deze meldingen vraagt relatief veel tijd en aandacht, wat gevolgen heeft voor de beschikbare capaciteit.

Onvoldoende participatie
Onvoldoende participatie van inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties kan leiden tot minder draagvlak, meer weerstand, toename van het aantal bezwaar- en beroepsprocedures en vertraging in de uitvoering van plannen en projecten. De Omgevingsvisie bevat onder de uitvoering expliciet het onderdeel "Samen" en bevat spelregels voor nieuwe ontwikkelingen. Deze spelregels bieden een afwegingskader en geven richting aan de manier waarop initiatieven bijdragen aan de doelen en kwaliteiten van de gemeente. Het risico is doorgaans minder fysiek van aard.

Hoofdstuk 3 Missie, visie en doelstellingen

In dit hoofdstuk worden de missie, visie en doelstellingen voor de VTH-taken van de komende beleidsperiode beschreven. Onze missie is de basis voor wat wij doen en is het uitgangspunt voor de uitvoering. De visie is verder uitgewerkt in een aantal doelstellingen en daarbij behorende acties ter ondersteuning daarvan. De doelstellingen zullen mede richting geven aan de komende beleidsperiode en stellen ons in staat om een en ander in de praktijk te brengen.

3.1. Missie & Visie omgevingsrecht

“De gemeente Woensdrecht werkt aan een veilige, gezonde en aantrekkelijke leefomgeving waarin inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties ruimte krijgen om initiatieven te realiseren en verantwoordelijkheid te nemen. Wij vertrouwen op de kracht van samenwerking en stimuleren naleving van wet- en regelgeving door duidelijkheid, betrokkenheid en dienstverlening. Waar nodig treden wij daadkrachtig op tegen overtredingen die de kwaliteit, veiligheid of duurzaamheid van onze leefomgeving in gevaar brengen. Risicogericht, transparant en proportioneel zorgen wij ervoor dat ontwikkelingen bijdragen aan de huidige en toekomstige leefbaarheid van Woensdrecht.”

De visie van de gemeente in kernwaarden

- *Vertrouwen waar het kan*
  Wij gaan uit van een positieve benadering en eigen verantwoordelijkheid van inwoners en ondernemers. Goede voorlichting, bereikbaarheid en duidelijke regels vormen de basis van naleving.
- *Beschermen wat waardevol is*
  Wij bewaken de veiligheid, gezondheid, natuur- en landschapswaarden en de leefbaarheid van onze dorpen en buitengebieden.
- *Risicogericht handelen*
  Onze toezicht- en handhavingscapaciteit zetten wij daar in waar de risico's voor de fysieke leefomgeving, veiligheid en het maatschappelijk belang het grootst zijn.
- *Eerlijk en voorspelbaar*
  Wij handelen transparant, objectief en consequent. Gelijke gevallen behandelen wij gelijk en onze keuzes zijn uitlegbaar.
- *Samenwerken voor resultaat*
  Wij werken intensief samen met inwoners, ondernemers, de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant, Veiligheidsregio, Waterschap, Provincie en andere partners om maatschappelijke opgaven integraal aan te pakken.
- *Daadkrachtig waar het moet*
  Bij ernstige overtredingen, ondermijnende activiteiten, herhaaldelijke niet-naleving of situaties met veiligheids- en gezondheidsrisico's treden wij snel en effectief op.

3.2. Doelstellingen

Om de doelstellingen concreter en beter meetbaar te maken is er gekeken naar wat de organisatie nodig heeft om bij te dragen aan de verdere ontwikkeling en verbetering als het aankomt op dienstverlening, maar ook vergunningverlening, toezicht en handhaving van het omgevingsrecht.

Voor de komende jaren is een viertal doelstellingen geformuleerd:

1) We bieden initiatiefnemers de mogelijkheid om in een vroegtijdig stadium te overleggen over hun plannen.
2) We zetten in op tijdige en volledige aanvragen
3) We beëindigen overtredingen oplossingsgericht
4) We werken conform de serviceafspraken van de gemeente

Hieronder staat per doelstelling uitgewerkt hoe we de doelstellingen zien, hoe we deze meetbaar maken en hoe we eraan gaan werken om ze te verbeteren.

Doel 1: We bieden initiatiefnemers de mogelijkheid om in een vroegtijdig stadium te overleggen over hun plannen.
Toelichting: Sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet merkt de gemeente dat initiatiefnemers meer vragen hebben over de (on)mogelijkheden van hun plannen. Daarom heeft de gemeente in 2026 binnen het team RO-VTH een frontofficefunctie ingericht. Daar komen de vragen voor vooroverleg binnen. De frontoffice handelt eenvoudige vragen snel zelf af en geeft informatie over de te volgen procedure(s). Complexere vragen volgen het reguliere proces.
Indicatoren: Het percentage vragen voor vooroverleg waarbij de servicenorm van de gemeente wordt gehaald (zie doelstelling 1); Het percentage vragen voor vooroverleg dat via de intaketafel binnen de afgesproken termijn een inhoudelijke reactie krijgt; Het percentage aanvragen waaraan vooroverleg voorafging dat bij indiening compleet is. Streefwaarden: De streefwaarden per indicator worden vastgesteld in het uitvoeringsprogramma, over de voortgang wordt jaarlijks gerapporteerd in de evaluatierapportage. Registratie: Vragen (voor vooroverleg) worden geregistreerd. Bij een definitieve aanvraag wordt vastgesteld of er een vooroverleg aan voorafging.

Doel 2: We zetten in op tijdige en volledige aanvragen
Toelichting: Te vaak worden aanvragen door initiatiefnemers onvolledig ingediend, dit heeft tot gevolg dat in veel gevallen vanuit dienstverlenend oogpunt toch wordt gestart met het behandelen van de aanvraag. Terwijl de gemeente juridisch gezien de onvolledige aanvraag niet in behandeling kan (en hoeft) te nemen. Het behandelen van onvolledige aanvragen vergroot de werkvoorraad en verlengt de doorlooptijden. Daarom hanteert de gemeente de volgende werkwijze: - Binnen 2 weken na ontvangst wordt beoordeeld of de aanvraag volledig is. - Is de aanvraag onvolledig, dan krijgt de aanvrager één verzoek tot aanvulling, met een termijn van maximaal 4 weken. De beslistermijn wordt in die periode opgeschort (artikel 4:15 Awb) - Wordt de aanvraag niet compleet binnen de termijn aangevuld, dan besluit de gemeente de aanvraag buiten behandeling te stellen. Daarnaast helpt de gemeente aanvragers vooraf, via vooroverleg (zie ook doel 2) en met duidelijke informatie over de indieningsvereisten op de website.
Meetbaar: - Het percentage aanvragen dat bij indiening volledig is. Dit percentage neemt jaarlijks toe. - Het aantal aanvragen in de werkvoorraad waarvan de wettelijke beslistermijn is overschreden. - Het aantal aanvragen (ingediend, ingetrokken, afgewezen en uiteindelijk verleend). - Het aantal verzoeken om aanvulling. - Het aantal aanvragen dat buiten behandeling is gesteld. - De gemiddelde doorlooptijd. Streefwaarden: De streefwaarden per indicator worden vastgesteld in het uitvoeringsprogramma. Over de voortgang wordt jaarlijks gerapporteerd in de evaluatierapportage. Registratie:

In het zaaksysteem worden de volgende data geregistreerd:
- Datum ontvangst aanvraag.
- Datum volledigheidstoets.
- Datum verzoek aanvulling.
- Datum volledig of buiten behandeling.
- Datum besluit.

Doel 3: We beëindigen overtredingen oplossingsgericht

Eén van de taken van de gemeente is het houden van toezicht op de wet- en regelgeving. Voor het houden van toezicht en het handhaven in de gemeente, volgt de gemeente in basis de Landelijke HandhavingsStrategie Omgevingsrecht. Daarbij houdt de gemeente oog voor de situatie en omstandigheden. Door intensiever overleg tussen vergunningverleners, toezichthouders en handhavers, worden bezwaren voorkomen en wordt er meegedacht in oplossingen, vanuit de “Ja, mits”- houding die past bij de Omgevingswet. Wanneer er daadwerkelijk geen oplossing is voor een situatie, wordt dit ook helder en duidelijk gecommuniceerd naar de belanghebbenden.

Meetbaar:
- Hoeveelheid uitgevoerde controles.
- Percentage overtredingen dat binnen de afgesproken termijn is beëindigd.
- Percentage overtredingen dat zonder dwangmiddel is opgelost; vrijwillig herstel na eerste gesprek of eerste aanschrijving, of middels legalisatie.
- Percentage toegepaste dwangmiddelen.

Streefwaarden:
De streefwaarden per indicator worden vastgesteld in het uitvoeringsprogramma. Over de voortgang wordt jaarlijks gerapporteerd in de evaluatierapportage.

Registratie:
De volgende informatie wordt vastgelegd:
- De datum van de constatering.
- De interventie volgens de LHSO.
- De datum van beëindiging.
- De wijze van beëindiging van de overtreding: vrijwillig herstel, legalisatie of dwangmiddel.

Doel 4: We werken conform de serviceafspraken van de gemeente

Toelichting:
De gemeente Woensdrecht werkt voor de gehele organisatie met servicenormen, deze zijn vastgelegd in de Visie Dienstverlening 2024-2027. Voor het VTH-domein zijn de volgende servicenormen van toepassing:
- Telefoon: wij proberen de vraag direct te beantwoorden. Als dat niet lukt, wordt de beller binnen 3 werkdagen teruggebeld.
- E-mail en contactformulier: binnen 5 werkdagen inhoudelijke reactie. Als dat niet mogelijk is, krijgt men binnen 5 werkdagen in ieder geval bericht welke afdeling de vraag behandelt en op welke termijn antwoord volgt.
- Brieven: binnen 10 werkdagen inhoudelijke reactie. Als dat niet mogelijk is, binnen 10 werkdagen een bericht welke afdeling de brief behandelt en op welke termijn antwoord volgt.

Indicatoren:
Het percentage contacten, per kanaal, waarbij de servicenormen worden gehaald.

Streefwaarden:
De streefwaarde per indicator wordt jaarlijks vastgesteld in het uitvoeringsprogramma, over de voortgang wordt jaarlijks gerapporteerd in de evaluatierapportage.

Registratie:
Medewerkers registreren inkomende e-mails, brieven en terugbelverzoeken in het zaaksysteem. De gegevens voor de streefwaarden worden ontleend aan het zaaksysteem en het dashboard Dienstverlening.

Hoofdstuk 4 Strategieën en werkprocessen

4.1. Preventiestrategie

De preventiestrategie zet de gemeente in om te voorkomen dat overtredingen plaatsvinden. De strategie richt zich op bewustwording van de regels en het stimuleren van naleefgedrag. Hiervoor worden diverse instrumenten ingezet.

4.1.1. Communicatie

We zorgen dat we de inwoners en bedrijven goed informeren bij wijzigingen in wetgeving, beleid, verordeningen of regels. Hiervoor:

- Gebruiken we heldere taal en zorgen we voor het vereenvoudigen of verduidelijken van regels en voor regels die naleefbaar zijn;
- Zetten we diverse (social) media in om het bereik zo groot mogelijk te maken;
- Organiseren we informatiebijeenkomsten over specifieke thema's zowel gemeente breed als op dorps- of wijkniveau;

4.1.2. Participatie

Belangrijk in de nieuwe werkwijze onder de Omgevingswet is participatie. Iedereen die een vergunning aanvraagt, moet daarbij vermelden of participatie heeft plaatsgevonden. Met andere woorden: initiatiefnemers moeten aangeven of – en hoe - ze de buurt hebben betrokken bij hun plannen. Om inwoners en bedrijven te ondersteunen in hoe deze participatie vorm kan krijgen, kan men informatie opvragen via de frontoffice.

4.1.3. Samenwerken

We zoeken actief samenwerking met interne en externe partners. We zorgen ervoor dat we onze samenwerkingspartners kennen en informatie uitwisselen waar noodzakelijk en/of gewenst. We geven vorm aan projectmatige controles. Denk hierbij aan controles van de huisvesting van arbeidsmigranten, of het gezamenlijk met andere overheden controleren van bijvoorbeeld bedrijventerreinen.

4.1.4. Maatschappelijke controle

Inwoners en bedrijven weten wat er zich afspeelt in de woonwijk of op een bedrijventerrein. Daarom is het belangrijk om de signalen vanuit burgers, bedrijven en andere organisaties op een goede manier te toetsen en de drempel om een melding te doen zo laag mogelijk te laten zijn. Dit stimuleren we door:

- Een laagdrempelige wijze aan te bieden om een melding te doen (persoonlijk aan de balie, website, telefonisch, app).
- Inzet van diverse interne en externe partners (boa's, toezichthouders).

4.2. Vergunningenstrategie

Het volledig indienen van een aanvraag of het doen van een melding is de verantwoordelijkheid van de aanvrager. De gemeente werkt ondersteunend aan die aanvraag door bijvoorbeeld de intake- of omgevingstafel te organiseren, of door uitleg te geven over (de gewenste invulling van) de noodzakelijke documenten. De vergunning of melding is de basis voor een goede uitvoering en het instrument voor het toezicht houden of handhaven. Het uitgangspunt bij de vergunningverlening is het “ja, mits”-principe.

4.2.1. Werkproces

Frontoffice
In 2026 is de gemeente gestart met een frontoffice voor alle vragen, aanvragen en meldingen op het gebied van het omgevingsrecht. De frontoffice is dé ingang voor inwoners, ondernemers en initiatiefnemers.
De frontoffice:
handelt eenvoudige vragen zelf af, zoals vragen over regels, procedures en indieningsvereisten;
registreert elke vraag bij binnenkomst in het zaaksysteem, en een vraag voor vooroverleg als zodanig;
zet complexere vragen en initiatieven door naar de intaketafel, of naar de vergunningverlener of casemanager;
bewaakt dat de initiatiefnemer binnen de servicenorm een reactie krijgt (zie doelen 1 en 2).

Vergunningverleners en Casemanagers
Elke zaak heeft één behandelaar, die de regie houdt en aanspreekpunt is voor de aanvrager.
De vergunningverlener behandelt aanvragen die binnen de regels passen. Hij of zij beoordeelt of de aanvraag volledig is, vraagt zo nodig om aanvulling en toetst de aanvraag.
De casemanager begeleidt initiatieven waarvoor van het omgevingsplan moet worden afgeweken of waarbij meerdere disciplines betrokken zijn. De casemanager brengt het initiatief in bij de intaketafel, bepaalt wie aanschuift bij de Omgevingstafel en coördineert de adviezen tot aan het besluit

Intaketafel (wenselijkheid)
Het doel van de intaketafel is om de wenselijkheid van het initiatief te toetsen. Bij de intaketafel kunnen op de volgende manieren zaken ingebracht worden:
- Via een vraag die bij de frontoffice is binnengekomen;
- Een conceptaanvraag;
- Een project vanuit een projectleider.

Omgevingstafel (haalbaarheid)
Het doel van de Omgevingstafel is om de haalbaarheid van een initiatief te toetsen. Aan de Omgevingstafel brengen de betrokken interne en externe adviseurs hun advies in, zodat integraal wordt beoordeeld of en onder welke voorwaarden een initiatief uitvoerbaar is. Botsen belangen of wijken adviezen van elkaar af, dan worden die besproken, met als doel één eenduidig standpunt van de gemeente. Dat standpunt vormt de basis voor het vervolg en uiteindelijk voor het besluit, dat genomen wordt door het college of de gemandateerde.
Een initiatief komt bij de Omgevingstafel als de intaketafel het in een eerder stadium als wenselijk heeft beoordeeld. De casemanager of vergunningverlener die de zaak behandelt, brengt het in en bepaalt wie er aanschuift.
Voor externe partners wordt zo veel mogelijk gewerkt met schriftelijke adviesvragen waarvoor geen overleg nodig is. Zo blijven de termijnen bewaakt. Dit gebeurt in goed overleg, omdat externe partners zoals de OMWB hun eigen proces hebben en soms zelf vragen uitzetten bij de gemeente. Vraagt een externe partner om een Omgevingstafel, dan wordt die georganiseerd.

4.2.2. Toetsingskader

De gemeente Woensdrecht toetst de diverse vergunningen en meldingen op alle relevante onderdelen (ontvankelijkheidstoets en relevante wet- en regelgeving) waarbij de prioriteiten en doelstellingen vanuit de U&HS en het uitvoeringsprogramma worden meegewogen.

4.2.3. Samenwerking

Om een vergunningaanvraag goed te kunnen beoordelen, wordt zowel intern als extern samengewerkt. De vergunningaanvragen worden beoordeeld vanuit de diverse disciplines, en afhankelijk van de aard en omvang van de activiteit wordt advies gevraagd aan interne en externe adviseurs (constructieve veiligheid, plantoetsing en dergelijke).

De externe adviseurs waar de gemeente mee samenwerkt zijn onder andere:

- Adviescommissie Omgevingskwaliteit; deze voert de toets uit op de welstandsnota en bij monumenten;
- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed; deze voert de toetsing uit bij rijksmonumenten;
- Buro BOV; constructieve veiligheid;
- Archeoloog van de gemeente Bergen op Zoom;
- Defensie; adviezen inzake luchtvaartverkeerszones en radarzones;
- de Provincie Noord-Brabant;
- de brandweer (veiligheidsregio); deze voert de toetsing uit van de (brand)veiligheidsaspecten;
- de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB); de vergunningverlening met betrekking tot milieubelastende activiteiten is door de gemeente Woensdrecht gemandateerd aan de OMWB. Bij een aanvraag om een vergunning die betrekking heeft op meerdere activiteiten heeft de gemeente de regie op het proces en wordt het besluit door de gemeente genomen.

4.2.4. BIBOB

Begin 2024 heeft de gemeente de ‘Beleidslijn Wet Bibob’ vastgesteld. De gemeente beoogt met toepassing van de Wet bevordering integriteitbeoordelingen door het openbaar bestuur te voorkomen dat zij criminele activiteiten faciliteert waardoor de veiligheid, leefbaarheid, de rechtsorde of de bestuurlijke slagkracht wordt aangetast. Hierdoor heeft de gemeente een bestuursrechtelijk instrument in handen om een vergunning te weigeren (of in te trekken). Het vaststellen van deze beleidslijn houdt in dat, wanneer de gemeente signalen zou ontvangen dat het wenselijk is de wet Bibob toe te passen op een aanvraag, de gemeente dit ook kan doen.

4.3. Toezichtstrategie

De toezichtstrategie wordt ingezet om te beoordelen of de regels en voorschriften worden nageleefd. We richten het toezicht op de meest risicovolle situaties, waar de kans het grootst is dat het naleefgedrag onvoldoende is en dat dit leidt (of kan leiden) tot schade aan de leefomgeving, de volksgezondheid, de veiligheid en natuur. Het is binnen de beschikbare capaciteit, middelen en tijd niet mogelijk alles te controleren.

4.3.1. Programmatisch Toezicht

Programmatisch toezicht wordt bijvoorbeeld toegepast voor:

- locaties die vallen onder de Erfgoedverordening (monumenten);
- brandveilig gebruik;
- milieucontroles door de OMWB;
- kamerverhuur, waaronder de huisvesting van arbeidsmigranten.

Dit wordt jaarlijks vastgelegd in het uitvoeringsprogramma.

Als vooraf het aantal te controleren locaties niet te bepalen is, bijvoorbeeld bij illegale activiteiten, wordt op basis van ervaringscijfers een aantal uren/controles per jaar opgenomen.

4.3.2. Toezicht onder de Wet kwaliteitsborging

In de basis houden we na inwerkingtreding van de Wkb geen toezicht meer op de bouwtechnische kwaliteit van de te bouwen bouwwerken die vallen onder gevolgklasse 1. Als de gemeente van mening is dat de risico's in of rondom een bouwwerk onvoldoende worden geborgd, kan de gemeente tijdens de uitvoering van (een bepaald onderdeel van) de bouw overgaan tot risicogericht toezicht. Er moet in dat geval sprake zijn van:

- het gerede vermoeden van ontoelaatbare risico's voor de omgevingsveiligheid en veiligheid van het bouwwerk en/of;
- het risico op schade aan de leefomgeving, de volksgezondheid en natuur.

4.3.3. Toezicht op milieubelastende activiteiten

De OMWB voert voor de gemeente de VTH-taken uit op het gebied van milieu en sloopwerkzaamheden (inclusief asbest). Voor de gemeente Woensdrecht stelt de OMWB jaarlijks een werkprogramma op. Het toezichtprogramma, onderdeel van het werkprogramma, is daarin leidend. Preventief toezicht op milieubelastende activiteiten in de leefomgeving verkleint de kans op ongevallen, incidenten of zelfs rampen aanzienlijk.

4.3.4. Integrale samenwerking

Daar waar mogelijk en/of noodzakelijk wordt informatie gedeeld en wordt samengewerkt met externe partners. Denk hierbij aan:

- controles op de huisvesting in samenwerking met de politie;
- integrale bedrijvencontroles in samenwerking met het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC), Belastingdienst, douane, UWV.

Daar waar een samenwerking van toegevoegde waarde is, wordt deze actief opgezocht.

4.3.5. Controle op illegale activiteiten

Naast het programmatisch toezicht wordt er in het uitvoeringsprogramma capaciteit geraamd voor surveillance en opsporing van illegale activiteiten. Dit kan variëren van illegaal bouwen tot mogelijke misstanden in de huisvesting van kwetsbare doelgroepen als arbeidsmigranten. Afhankelijk van de aard, ernst en omvang van de illegale activiteit zoeken we actief samenwerking met externe partners.

4.3.6. Controle op eenmalige activiteit

Omgevingsvergunningen voor de technische bouwactiviteit zijn vergunningen die worden verstrekt voor een eenmalige activiteit, ze worden gescheiden in gevolgklasse 1 en overige bouwwerken. Deze worden tijdens de duur van de activiteit (steekproefsgewijs) gecontroleerd. Afhankelijk van de toegekende prioriteit worden de inspectiemomenten en het gemiddeld aantal toezichtmomenten in het uitvoeringsprogramma bepaald.

4.3.7. Controle op monumenten en cultureel erfgoed

De gemeente houdt toezicht op de naleving van de regels ter bescherming van monumenten en cultureel erfgoed. De juridische basis hiervoor wordt gevormd door de Omgevingswet en de daarop gebaseerde regelgeving; waaronder het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), het Besluit kwaliteit leefomgeving en het gemeentelijke omgevingsplan.

Jaarlijks vindt er een controle plaats op 20-25% van de in de gemeente aanwezige monumenten. Daarbij wordt ook rekening gehouden met een aantal bepalende factoren. Wanneer het

- Gemeentelijke monumenten met achterstallig onderhoud;
- Kerken en beeldbepalende erfgoedlocaties;
- Monumenten waar verbouwingen plaatsvinden;

betreft wordt getracht de controle minimaal één maal per jaar te laten plaatsvinden.

Voor
- Rijksmonumenten;
- Goed onderhouden monumenten;
- Monumenten zonder recente vergunningen;

geldt dat er eens per 3 jaar een controle dient plaats te vinden.

Voor monumenten met actieve eigenaren en een goede onderhoudstoestand, geldt dat er één maal per 5 jaar gecontroleerd wordt.

4.3.8. Opleveringscontrole

In het uitvoeringsprogramma wordt capaciteit geraamd voor het uitvoeren van opleveringscontroles. Na ontvangst van een melding van de vergunninghouder dat de betreffende activiteit gereed is, vindt (steekproefsgewijs) een opleveringscontrole plaats. Dit kan een fysieke of een administratieve controle zijn.

4.3.9. Meldingen van inwoners, bedrijven en andere overheden

Inwoners, bedrijven en overheden hebben de mogelijkheid een melding te doen bij de gemeente van een (mogelijke) overtreding van wet- en/of regelgeving. Deze meldingen worden conform de servicenorm van de gemeente afgehandeld. Afhankelijk van de aard en omvang van de melding wordt de melding administratief of op locatie beoordeeld. Als sprake is van een overtreding, wordt de handhavingsstrategie ingezet.

4.4. Handhavingsstrategie

Als de naleving onvoldoende is, wordt gebruikgemaakt van de handhavingsstrategie.
De gemeente Woensdrecht volgt de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO). Deze is ook als zodanig als bijlage bij deze U&HS gevoegd. Door de LHSO toe te passen, zorgen overheden ervoor dat de handhavende instanties de handhaving zo uniform mogelijk aanpakken. Overheden brengen hun strategie in lijn met de LHSO en wisselen ervaringen uit. Zo ontstaat er een gelijk speelveld, wordt het rechtsgevoel gerespecteerd en blijft de leefomgeving veilig, schoon en gezond.

In de LHSO is een stappenplan opgenomen om te komen tot een passende interventie. Deze is op hoofdlijnen:
- stap 1: positionering van de bevindingen in de basisinterventiematrix;
- stap 2: bepalen van de verzwarende aspecten die aanleiding kunnen geven voor een ingrijpendere herstelsanctie of voor strafrechtelijk onderzoek of bestraffing;
- stap 3: optreden aan de hand van de interventiematrix;
- stap 4: bepalen of afstemmingsoverleg nodig is;
- stap 5: vastleggen stappen en beslissingen.

De gemeente Woensdrecht volgt ook de eigen beleidsregel: “dwangsombedragen en begunstigingstermijnen”. Om uniformiteit te waarborgen tussen zaken waarbij een last onder dwangsom wordt opgelegd is deze beleidsregel opgesteld. Deze volgt ook de LHSO. De Richtlijn wordt met enige regelmaat geactualiseerd en waar nodig geïndexeerd, zodat er een financiële prikkel uitgaat van het opleggen van de dwangsom, waardoor de overtreder sneller geneigd zal zijn de overtreding te beëindigen.

4.4.1. Verzoek tot handhaving

Inwoners, bedrijven en overheden kunnen naast het doen van meldingen ook een verzoek tot handhaving indienen over een (mogelijke) overtreding van wet- en/of regelgeving. Deze verzoeken worden door de gemeente altijd in behandeling genomen, uiteraard alleen wanneer is vastgesteld dat de indiener ook belanghebbende is. In het geval van een verzoek tot handhaving is de gemeente gebonden aan de termijnen die in de Algemene wet bestuursrecht gesteld zijn. Afhankelijk van de aard, belangen (algemeen en van de verzoeker) en omvang van de (mogelijke) overtreding, vindt er een vervolgactie plaats. Dit kan onder andere zijn:

- handhaving conform LHSO;
- inzet van buurtbemiddeling of mediation (indien er geen overtreding plaatsvindt, maar het bijvoorbeeld gaat om een burenruzie waarin de gemeente betrokken wordt);
- gedogen.

4.5. Gedoogstrategie

De LHSO is gestoeld op de beginselplicht tot handhaven. Dit betekent dat iedere bevinding die tijdens toezicht gedaan is met een passende interventie moet worden beantwoord. De LHSO erkent dat er omstandigheden kunnen zijn om van (bestuursrechtelijk) handhaven af te zien. Afzien van (bestuursrechtelijk) handhaven laat eventuele strafvervolging door het OM onverlet. Als legalisatie mogelijk is van een bevinding die tijdens toezicht gedaan is, is dat de aangewezen weg, gelet op de hieruit voortvloeiende rechtszekerheid voor alle mogelijke betrokkenen.

Dit laat het toepassen van de LHSO en de interventiematrix onverlet, omdat er maatregelen nodig kunnen zijn om de overtreding te beëindigen en de gevolgen te beperken of weg te nemen. Bij het toepassen van de interventiematrix is de mogelijkheid van legalisatie een verzachtende omstandigheid. Van handhaven afzien kan alleen op basis van een vastgestelde gedoogstrategie en met een zeer goede afweging van de belangen.

Gedogen gebeurt alleen in uitzonderlijke situaties. Zoals wanneer handhaving zou leiden tot onbillijkheid (bijvoorbeeld: overmacht, overgangssituatie, tijdelijke overtreding, experiment, disproportionaliteit, nieuwe wet- en regelgeving).

4.6. Samenhang strategieën

Preventie, toezicht en handhaving kunnen zowel afzonderlijk als in combinatie worden ingezet om naleefgedrag te stimuleren. Wanneer men welwillend is, zullen voornamelijk preventieve maatregelen de overhand hebben. Terwijl bij bewuste overtredingen toezicht en handhaving een grotere rol spelen, zeker wanneer overtredingen onaanvaardbare omgevingsrisico's veroorzaken is handhaving noodzakelijk.

Handhaafbaarheidstoets
Bij het opstellen van beleid, omgevingsplanregels, maatwerkvoorschriften en vergunningvoorschriften wordt beoordeeld of deze voldoende duidelijk, objectief bepaalbaar, controleerbaar en handhaafbaar zijn.
De strategieën en daarbij horende werkprocessen worden ook jaarlijks geëvalueerd. Daarin worden bijvoorbeeld ook knelpunten meegenomen die mogelijk leiden tot aanpassingen van het Omgevingsplan.

4.7. Werkprocessen

4.7.1. Procescriteria

Binnen het team zijn de taken voor vergunningverlening, toezicht en handhaving op functieniveau gescheiden. Dit betekent in de uitvoeringspraktijk dat niet door één en dezelfde medewerker een vergunning wordt verleend om daar vervolgens ook toezicht op te houden.

4.7.2. Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden

Voor alle medewerkers geldt dat de taken en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in een functiebeschrijving. Alle toezichthouders zijn als zodanig aangewezen en aangesteld door het bevoegd gezag (het college van burgemeester en wethouders, dan wel de burgemeester), al dan niet onder mandaat.
Bij de aanwijzingsbesluiten is vastgesteld ten aanzien van welke regelgeving zij de toezichthoudende bevoegdheden hebben.

4.7.3. Werkprocessen

De huidige werkprocessen worden geëvalueerd en waar mogelijk verbeterd. De gemeente heeft de ambitie om de werkprocessen beter te laten aansluiten bij de door de VNG uitgewerkte processen.

Hoofdstuk 5 Borging en uitvoering

5.1. Financiële Middelen

De financiële middelen die nodig zijn voor de uitvoering van de VTH-taken zijn opgenomen in de begroting. Tevens kunnen tussentijds hierop mutaties plaatsvinden via de reguliere P&C-cyclus.
In de aanloop naar de begroting wordt middels de Perspectievennota aangegeven welke nieuwe keuzes (zowel beleid als uitvoering) voor de toekomst gemaakt worden en wat hiervan de (eventuele) financiële impact is. Bij de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over het afgelopen boekjaar. De werkelijke uitgaven en inkomsten worden afgezet tegen de begrote uitgaven en inkomsten, waarbij en analyse plaatsvindt van eventuele afwijkingen.

De kosten voor het in behandeling nemen van een vergunning zijn vastgelegd in de legesverordening. Deze verordening stelt de gemeenteraad jaarlijks vast.

5.2. Personele Capaciteit

Voor de uitvoering van de diverse taken is capaciteit nodig. Grotendeels wordt gebruikgemaakt van interne capaciteit. Op onderdelen wordt de samenwerking gezocht met externe partners. Deze samenwerkingspartners worden beschreven in de volgende paragraaf. De uitwerking van de inzet qua capaciteit wordt jaarlijks in het uitvoeringsprogramma uitgewerkt en geëvalueerd in de jaarlijkse rapportage.

5.3. Samenwerkingspartners

De gemeente heeft diverse samenwerkingspartners, die in deze paragraaf nader worden toegelicht. Als het noodzakelijk is in de vergunningverlening, het toezicht of de handhaving, of gewenst ten aanzien van preventie, worden een of meerdere samenwerkingspartners betrokken bij bijvoorbeeld integrale controles of preventief handelen. Ook geven de partners eigen constateringen door aan de gemeente ten aanzien van VTH-taken die de verantwoordelijkheid zijn van de gemeente.

5.3.1. Samenwerking met andere gemeenten

Met de omliggende gemeenten wordt op diverse terreinen samengewerkt en wordt er kennis gedeeld. Denk hierbij aan het delen van ervaringen als er sprake is van veranderde wet- en regelgeving of kennisdeling op het gebied van VTH-taken.

5.3.2. Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB)

De Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB) voert voor de gemeente de VTH-taken op het gebied van milieu uit. Ten behoeve van de uitvoering van die taken is een Gemeenschappelijk Uitvoeringskader (GUK) opgesteld. Het GUK beschrijft de algemene uitgangspunten en de strategieën die de OMWB hanteert bij de uitvoering van de VTH-milieutaak (vergunningverlening, toezicht en handhaving op milieugebied) voor de gemeenten in de regio Midden- en West-Brabant. Risicogericht werken en programmeren zijn hierbij het centrale uitgangspunt. De OMWB stelt voor de gemeente Woensdrecht jaarlijks een werkprogramma op. Het toezichtprogramma, onderdeel van het werkprogramma, is daarin leidend. Een onderdeel van het GUK is de risicoanalyse. In deze analyse zijn de risico's in beeld gebracht die voortkomen uit bepaalde activiteiten. Deze activiteiten zijn onderverdeeld in herkenbare branches die Omgevingswet-proof zijn. De nieuwe VTH-strategieën en programmeringssystematiek worden voor een belangrijk deel gebaseerd op de uitkomsten van deze risicoanalyse. Jaarlijks legt de OMWB verantwoording af over de taken die de dienst heeft uitgevoerd.

5.3.3. Brandweer Midden- en West-Brabant

De gemeente werkt samen met de veiligheidsregio op het gebied van brandweer, rampenbeheersing, crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening en openbare orde en veiligheid. De Brandweer Midden- en West-Brabant fungeert daarnaast als adviseur voor de veiligheidsaspecten bij gemeentelijke inspectie-, toezicht- en handhavingstaken. Dit kan gaan om opleveringscontroles van nieuwbouwprojecten, maar ook de brandveiligheidscontroles van bestaande bouwwerken vallen hieronder. Een voorbeeld hiervan zijn zorginstellingen en scholen. Regelmatig vindt er een voortgangsoverleg plaats waarbij ook casuïstiek besproken wordt. Bij de inspectie van nieuwbouw gaat de brandweer mee om de gemeente bij (complexe) brandveiligheidssituaties te ondersteunen. Denk hierbij aan een certificeringstraject van een sprinklerinstallatie. Bij het uitvoeren van controles bij bestaande bouw voert de brandweer in opdracht van de gemeente zelf de controles uit bij bijvoorbeeld kinderdagverblijven, verzorgingstehuizen en ziekenhuizen. Bij controles van bestaande bouw kan de brandweer ook om aanvullend advies worden gevraagd.

5.3.4. Politie en Openbaar Ministerie

De gemeente werkt op diverse terreinen samen met de politie en het Openbaar Ministerie (OM). Samenwerken gebeurt op basis van het Integraal Veiligheids Plan 2023-2026 (of opvolgende versies) en het bijbehorende focusblad voor het lopende jaar.

5.3.5. Waterschap Brabantse Delta en Waterschap Scheldestromen

Als het noodzakelijk is in de vergunningverlening, het toezicht of de handhaving, of gewenst ten aanzien van preventie, wordt het waterschap, aan de hand van een overzicht van (de gecontroleerde) panden of locaties, geïnformeerd en/of betrokken bij de uitvoering van een integrale controle, dumping of lozing. Ook geeft het waterschap eigen constateringen door aan de gemeente ten aanzien van VTH-taken die de verantwoordelijkheid zijn van de gemeente.

5.3.6. Monumentale toetsing

Voor het verbouwen of restaureren van monumenten wordt advies opgevraagd bij het Monumentenhuis.

5.3.7. Bouwkundige toetsing

De bouwkundige en constructieve toetsing bij vergunningverlening besteedt de gemeente uit.

5.3.8. Archeologische toetsing

Voor het adviseren van archeologische aangelegenheden wordt samengewerkt met de ambtenaar belast met archeologie taken van de gemeente Bergen op Zoom.

5.4. Calamiteiten en bereikbaarheid buiten kantooruren

Op basis van de wettelijke regeling moet de gemeentelijke organisatie ook buiten kantooruren bereikbaar zijn. Deze 24-uurs bereikbaarheid wordt geregeld middels een eigen calamiteitennummer, de consignatiedienst van de OMWB en de centrale meldkamer van de hulpdiensten. Dringende zaken worden onmiddellijk opgepakt, terwijl niet-urgente meldingen via de reguliere kanalen onder kantoortijd worden afgehandeld.

Hoofdstuk 6 Evaluatie

De evaluatie is een doorlopend proces. Jaarlijks bij het opstellen van de evaluatierapportage en het uitvoeringsprogramma vindt ook de check plaats of de Uitvoerings- en Handhavingsstrategie nog gevolgd wordt, of dat actualisatie van dit document benodigd is.

6.1. Uitvoeringsprogramma

In het Omgevingsbesluit is bepaald dat het college van burgemeester en wethouders jaarlijks een uitvoeringsprogramma opstelt, als uitwerking van de U&HS. Het uitvoeringsprogramma wordt jaarlijks door de gemeente opgesteld en hierin wordt beschreven welke activiteiten worden uitgevoerd om de doelen en prioriteiten te realiseren en welke financiële middelen en capaciteit nodig zijn. De beperkte financiële middelen en capaciteit worden daarbij zo efficiënt en effectief mogelijk ingezet. Gedurende het jaar vindt monitoring plaats van de uitvoering van het programma.

6.2. Evaluatierapportage

Jaarlijks vindt een evaluatie plaats over de realisatie van het uitvoeringsprogramma. Hierin wordt geëvalueerd in hoeverre de gestelde doelen zijn bereikt en activiteiten zijn uitgevoerd. Hierbij wordt minimaal beoordeeld of:

- voorgenomen activiteiten uit het uitvoeringsprogramma zijn uitgevoerd;
- de uitvoering van deze activiteiten uit het uitvoeringsprogramma heeft bijgedragen aan het bereiken van de doelstellingen uit de U&HS;
- voldaan is aan de kwaliteitscriteria voor uitvoering, toezicht en handhaving;
- de financiën toereikend zijn of aanpassing van de begroting noodzakelijk is;
- de samenwerking met externe partners conform afspraak (convenant ed) is vormgegeven;
- de U&HS (mede op basis van bovenstaande) eventueel aangepast moet worden.

De rapportage en evaluatie worden vastgelegd in een jaarverslag. De resultaten van de evaluatie worden gebruikt voor het uitvoeringsprogramma van het volgende jaar.

Periodiek, maar in ieder geval zes maanden voordat de werkingsperiode van de U&HS is verstreken, evalueren wij de U&HS. Er wordt dan onder andere beoordeeld of:

- de vastgestelde doelstellingen uit de U&HS zijn bereikt;
- de voorgenomen activiteiten uit de U&HS zijn uitgevoerd;
- er is voldaan aan de afspraken die met externe partijen zijn gemaakt.

Deze evaluatie wordt vastgelegd in een verslag en de resultaten worden gebruikt voor de nieuwe U&HS van de volgende periode en het uitvoeringsprogramma voor het volgende jaar.